

**Systemowe uwarunkowania planowania przestrzennego jako instrumentu osiągnięcia sustensywnego rozwoju / Dominik Drzazga. –
Wydanie I. – Łódź, 2018**

Spis treści

Wykaz skrótów stosowanych w pracy	9
Wstęp	11
1. Problemy planowania zagospodarowania przestrzennego w ujęciu teorii ekonomicznych	23
1.1. Wprowadzenie	23
1.2. Planowanie przestrzenne wobec ułomności mechanizmu rynkowego	24
1.2.1. Ograniczoność zasobów przestrzeni	25
1.2.2. Przestrzeń jako dobro publiczne i dobro wolne (dobra wspólne)	28
1.2.3. Efekty zewnętrzne w gospodarowaniu przestrzenią	35
1.3. Pozaekonomiczne przesłanki planowania przestrzennego	38
1.3.1. Koordynacja rozwoju miast jako złożonych systemów osadniczych	39
1.3.2. Kształtowanie systemu wartości społecznych w procesie zagospodarowywania przestrzeni	40
1.4. Ekonomiczne aspekty ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych przestrzeni	41
1.5. Ułomności instytucjonalne w planowaniu zagospodarowania przestrzennego	47
1.6. Prawa własności w gospodarowaniu przestrzenią	55
1.7. Planowanie przestrzenne w ujęciu prakseologicznym i regulacyjnym	61
1.8. Podsumowanie	68
2. Gospodarowanie przestrzenią w kontekście paradygmatu rozwoju sustensywnego	71
2.1. Wprowadzenie	71
2.2. Koncepcja rozwoju sustensywnego jako współczesnego paradygmatu rozwoju	71
2.3. Konceptualizacja rozwoju sustensywnego i uwagi dotyczące jego wdrażania	82
2.4. Konceptualizacja sustensywnego rozwoju w wymiarze przestrzennym i w ujęciu terytorialnym	87
2.4.1. Przestrzeń, terytorium i kapitał terytorialny	87
2.4.2. Gospodarowanie przestrzenią w ujęciu dynamicznej teorii zasobów (ujęcie zasobowe gospodarki przestrzennej)	92
2.4.3. Ochrona unikalnych walorów przestrzennych (ujęcie konserwatorskie gospodarki przestrzennej)	95
2.5. Ład przestrzenny jako cel gospodarowania przestrzenią	96
2.5.1. Istota ładu przestrzennego - przestrzenna integracja ładów cząstkowych w koncepcji sustensywnego rozwoju	105
2.5.2. Ład zagospodarowania w różnych skalach przestrzennych	110
2.5.3. Wskaźniki ładu przestrzennego (trwałego, zrównoważonego)	

rozwoju przestrzennego)	115
2.5.3.1. Wskaźniki ładu przestrzennego w systemie statystyki publicznej w Polsce	116
2.5.3.2. Propozycja zbioru wskaźników ładu przestrzennego	119
3. Teoretyczno-konceptualne podstawy planowania przestrzennego	127
3.1. Wprowadzenie	127
3.2. Uwagi ogólne dotyczące kształtowania się teorii i praktyki planowania	127
3.3. Polityka przestrzenna	129
3.3.1. Polityka przestrzenna i jej cele w relacji do ogólnej polityki rozwoju i innych polityk publicznych	129
3.3.2. Uwagi dotyczące formułowania celów rozwoju w praktyce planowania strategicznego	144
3.3.3. Instrumenty polityki przestrzennej	145
3.3.4. Polityka przestrzenna i planowanie w procesie zarządzania rozwojem jednostek terytorialnych	151
3.4. Planowanie przestrzenne - przegląd definicji	154
3.5. Typologia planowania przestrzennego	162
3.6. Planowanie urbanistyczne a planowanie rozwoju - uwagi terminologiczne	171
3.7. Przegląd wybranych ujęć przedmiotowych planowania i zarys ich problematyki	176
3.7.1. Planowanie urbanistyczne	177
3.7.2. Planowanie rozwoju sieci osadniczej	178
3.7.3. Planowanie komunikacyjne	179
3.7.4. Planowanie w ochronie przyrody	181
3.7.5. Planowanie krajobrazowe	184
3.8. Funkcje planowania	185
3.9. Cechy planowania	188
3.10. Zasady planowania przestrzennego	194
3.11. Subsydiarność w planowaniu przestrzennym	196
3.12. Hierarchiczność w systemie planowania przestrzennego	199
3.13. Elastyczność w planowaniu zagospodarowania przestrzennego	206
3.14. Formy planowania oraz typy planów zagospodarowania przestrzennego	208
3.14.1. Formy i typy planowania	209
3.14.2. Typologia planów i innych instrumentów zagospodarowania przestrzennego	213
3.15. Techniki planistyczne	217
3.15.1. Proces planowania i struktura dokumentów planistycznych	217
3.15.2. Techniki do części analityczno-studialnej planu	220
3.15.2.1. Diagnozowanie zjawisk przestrzennych	220
3.15.2.2. Metody prognozowania zjawisk przestrzennych	223
3.15.2.3. Opracowania ekofizjograficzne	227
3.15.3. Techniki do części kierunkowej planu	229
3.15.3.1. Metody scenariuszowe w planowaniu	231
3.15.3.2. Strefowanie w planowaniu przestrzennym	233
3.15.3.3. Standardy zagospodarowania przestrzennego	248

3.15.3.4. Oceny oddziaływania terytorialnego (<i>Territorial Impact Assessment</i>)	258
3.15.3.5. Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym	262
3.15.3.6. Prognozowanie skutków finansowych i prawnych ustaleń planistycznych	268
3.15.3.7. Monitoring zagospodarowania przestrzennego i realizacji planów	270
3.16. Poziomy i obszary planowania przestrzennego oraz planowania rozwoju - konceptualizacja	276
3.16.1. Planowanie lokalne i miejscowe	277
3.16.2. Planowanie wielkoprzestrzenne	288
3.16.2.1. Planowanie regionalne	288
3.16.2.2. Planowanie krajowe (narodowe)	295
3.16.3. Planowanie ponadnarodowe	302
3.16.4. Planowanie transgraniczne	305
3.16.5. Planowanie w obszarach funkcjonalnych i problemowych	308
3.16.6. Planowanie na obszarach morskich	319
3.17. Rola aktów prawa materialnego w kształtowaniu zagospodarowania przestrzennego	323
3.18. Podsumowanie	325
4. Charakterystyka systemu planowania przestrzennego w Polsce	329
4.1. Wprowadzenie	329
4.2. Planowanie przestrzenne na tle organizacji systemu gospodarowania przestrzeni w Polsce	329
4.3. Charakterystyka systemu planowania przestrzennego obowiązującego w Polsce	332
4.3.1. Ogólne założenia i zasady systemu planowania przestrzennego w świetle uwarunkowań formalnych i ich ocena	334
4.3.2. Organizacja systemu planowania przestrzennego w Polsce w ujęciu administracyjnym	341
4.3.2.1. Planowanie lokalne (gminne)	343
4.3.2.2. Określanie warunków zabudowy i zagospodarowania terenów	363
4.3.2.3. Planowanie przestrzenne w obszarze metropolitalnym	374
4.3.2.4. Planowanie regionalne (wojewódzkie)	377
4.3.2.5. Planowanie krajowe	386
4.3.2.6. Obszary funkcjonalne w systemie planowania przestrzennego w Polsce	390
4.4. Powiązania systemowe w planowaniu zagospodarowania przestrzennego w Polsce w świetle przepisów formalno-prawnych	392
5. Ocena funkcjonowania systemu planowania przestrzennego w Polsce w kontekście paradygmatu sustensywnego rozwoju i rekomendacje	397
5.1. Wprowadzenie	397
5.2. Ułomności instytucjonalne systemu planowania przestrzennego w Polsce	398
5.2.1. Asystemowy charakter planowania przestrzennego	398

5.2.2. Ograniczenia w koordynacyjnej i regulacyjnej funkcji planowania wieloprzestrzennego (regionalnego i krajowego)	403
5.2.3. Problemy planowania lokalnego	405
5.2.4. Problemy planowania na obszarach funkcjonalnych	410
5.2.5. Brak standardów zagospodarowania przestrzennego	419
5.2.6. Integracja planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego	420
5.2.7. Relacje między planami zagospodarowania przestrzennego a planami ochrony obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo	421
5.2.8. Ograniczona instrumentalizacja planów zagospodarowania przestrzennego	427
5.2.9. Problemy organizacji publicznych służb planowania przestrzennego w Polsce	428
5.2.10. Ocena systemu planowania przestrzennego - podsumowanie	432
5.3. Rekomendacje w zakresie usprawnień systemu planowania przestrzennego w Polsce	433
5.3.1. Rekomendacje w odniesieniu do planowania lokalnego (gmina)	434
5.3.2. Rekomendacje w odniesieniu do planowania lokalnego (powiat)	437
5.3.3. Rekomendacje w odniesieniu do planowania ponadlokalnego	438
5.3.3.1. Rekomendacje w odniesieniu do planowania regionalnego	440
5.3.3.2. Rekomendacje w odniesieniu do planowania krajowego	443
5.3.4. Rekomendacje w odniesieniu do planowania w obszarach funkcjonalnych	448
5.3.5. Wprowadzenie standardów urbanistycznych jako przepisów obszarowych	451
5.3.6. Rekomendacje w zakresie kształtowania relacji między planowaniem przestrzennym a planami ochrony	454
5.3.7. Uwagi do hierarchiczności i subsydiarności w systemie planowania przestrzennego oraz realizacji planów	457
5.3.8. Wzmocnienie publicznych służb planowania i inne usprawnienia instytucjonalne	460
Zakończenie	467
Bibliografia	471
Streszczenie	501
Abstract	503
Od redakcji	507
Academic biography	509
Spis ramek	511
Spis rysunków	513
Spis tabel	515